

MEMÒRIA ANUAL DE L'ASSOCIACIÓ D'ARXIVERS DE CATALUNYA DE 1993

La Junta Directiva de l'AAC
Barcelona, juny de 1994

La Memòria Anual de l'Associació d'Arxivers de Catalunya (AAC) pretén, com és habitual, recollir aquella informació que s'ha anat lliurant a través dels canals de comunicació usuals entre els associats i la Junta Directiva de l'AAC. En aquest sentit, la memòria enumera, succintament, tots aquells esdeveniments, activitats, relacions exteriors, etc. que s'han produït al llarg de 1993. No obstant això, i abans de donar-ne informació, cal constatar que, gràcies a les gestions realitzades per les juntes directives anteriors, s'ha pogut dur a terme la continuïtat i la creació de noves projeccions, atesa la sòlida estructura tècnica, administrativa i professional heretada.

Accions estatutàries de l'AAC

El mes d'abril es fixà el calendari electoral per a la presentació de candidatures i, l'1 i 2 de maig, d'acord amb allò disposat en els estatuts de l'AAC, es va procedir a la proclamació de les candidatures, la documentació de les quals va ser tramesa, entre el 3 i 12 de maig, als associats.

Així mateix, el mes d'abril es creà un comitè d'enllaç integrat pel president, el secretari i la tesorera, que va garantir un traspàs correcte de funcions i d'informació a la nova junta, elegida el dia 14 de maig en Assemblea General Extraordinària, celebrada en el decurs de les IV Jornades d'Arxivística de Catalunya.

Tanmateix, el dia 14 de maig se celebrà l'Assemblea General Ordinària, d'acord amb l'article 13 dels estatuts de l'AAC.

El dia 1 de juny es va constituir, formalment, la nova Junta Directiva, amb l'estructura orgànica següent:

- Presidència.
- Vice-presidència.
- Secretaria.
- Tresoreria.
- Vocalia d'Activitats.
- Vocalia de Dinamització Professional.
- Vocalia de Formació.
- Vocalia de Publicacions i Fons Bibliogràfic.
- Vocalia d'Status Professional.

Sobre les Vocalies de Publicacions i Fons Bibliogràfic, cal dir que es fusionaren després de les eleccions del mes de maig, en el marc de la reorganització interna de la nova Junta Directiva que en sorgí. Aquesta fusió va permetre crear la Vocalia de Dina-

mització Professional per tal d'oferir, ateses les noves necessitats i projecció de la nostra professió, un assessorament professional i laboral als associats de l'AAC. També, la desaparició de la Vocalia de Relacions Exteriors va permetre crear la Vocalia d'Activitats. Les comeses de la vocalia suprimida han estat assumides, ateses les funcions a realitzar, per tots els membres de la Junta Directiva, especialment pel president i vice-president.

Afers econòmics

La gestió dels afers econòmics de l'AAC ha suposat, com en altres anys, grans esforços per aconseguir finançament per tal de poder realitzar les activitats programades envers tots els associats. No obstant això, gràcies al suport d'entitats públiques i privades, s'han pogut dur a terme publicacions i activitats de caire general i específic.

Un altre aspecte a comentar són les elevades despeses de funcionament. Aquest fet és causat per dos motius: per l'encariment de la vida i per un increment de la informació i comunicació que arriba a la seu de l'AAC. Això fa que els contactes entre l'AAC i els associats hagin augmentat considerablement durant el 1993.

Així mateix, a l'hora de realitzar qualsevol activitat, s'ha elaborat un pressupost inicial que ha permès administrar els guanys de certes activitats per organitzar-ne d'altres que, inicialment, comporten pèrdues econòmiques, però no per això menys importants. Així, s'han pogut dur a terme activitats de caire específic dirigides a una part minoritària del nostre col·lectiu.

Finalment, cal destacar el paper important de les subvencions, més que no el de les quotes socials, en el sosteniment econòmic de l'AAC i les seves activitats.

Afers administratius

La tasca administrativa ha experimentat un augment considerable durant l'exercici de 1993. En aquest sentit, s'ha automatitzat la gestió de les quotes socials i s'han implantat aplicacions informàtiques que han permès millorar i agilitar la tramesa d'informació als associats. No obstant, cal diferenciar el moviment de socis del suport administratiu.

Moviment de Socis: El 1993 s'ha caracteritzat, molt especialment, per l'augment de socis institucionals. Aquesta nova figura, considerada en els estatuts de l'AAC, ha permès donar continuïtat a la vinculació, iniciada l'any anterior, entre el col·lectiu d'arxivers i el sector empresarial i institucional.

El moviment global de socis ha estat de 70 altes i 11 baixes. Tal com es pot observar en el gràfic les altes de socis adherits han superat els socis numeraris. Cal tenir en compte que, en les èpoques de dificultat econòmica, el sector professional en arxius és un dels que més pateix la crisi. A més, cal afegir que en el sector privat s'ha iniciat, molt feblement, un interès per la conservació del patrimoni de les empreses, però en-

cara molt lluny de la tradició que existeix en altres països, especialment de la Unió Europea.

Qualitat membres	Altes	Baixes
Numeraris	11	6
Adherits	44	7
Institucionals	15	0
TOTALS	70	13

També es considera adient mostrar, amb caràcter informatiu, una gràfica amb els corresponents indicadors evolutius del moviment de socis des de 1985 fins a 1993.

Any	Altes	Baixes
85/87	140	0
88	76	4
89	58	5
90	51	5
91	51	11
92	74	15
93	70	13
TOTALS	520	53

Support administratiu: Pel que fa al suport administratiu es pot afirmar que, gràcies a la gestió administrativa realitzada per la Sra. Eulàlia Garreta i Torner, s'ha pogut informatitzar l'elaboració de rebuts de les quotes socials. Igualment, per tal d'agilitar i economitzar la tasca administrativa, va assistir a un curs de perfeccionament informàtic organitzat per l'Associació de Suport Associatiu.

Aquests fets han comportat, per una banda, una reducció de temps i de les despeses en les operacions bancàries i, per altra, una millora en els afers administratius.

Finalment, cal destacar la seva col·laboració en l'organització de les IV Jornades d'Arxivística de Catalunya.

Relacions exteriors de la Junta Directiva

El 4 de març, la Junta Directiva de l'AAC visità la nova seu de l'Arxiu Nacional de Catalunya per invitació del seu director.

Els dies 14 a 17 d'abril, l'AAC va assistir, en qualitat de representant de les associacions d'arxivers del país, a la reunió de la Secció d'Associacions Professionals (SPA) del CIA celebrada a la ciutat de Londres. En aquesta reunió es van comentar els principals projectes que té previst posar en marxa durant aquest quadrienni, que són els se-

güents: elaboració d'un codi internacional de deontologia, preparació d'una bibliografia arxivística internacional comentada, organització d'una trobada de presidents d'associacions europees, organització d'intercanvis internacionals entre arxiviers, elaboració d'un model d'estatuts i col·laboració amb la revista JANUS i el Comitè d'Estandardització.

El 13 de maig, es va signar un conveni de col·laboració i assessorament entre l'AAC i l'Ajuntament de Sant Feliu de Guíxols. Aquest conveni, aprovat per la Comissió de Govern de l'Ajuntament, considera la intervenció de l'AAC en el seguiment del procés d'organització i classificació del fons documental de l'arxiu administratiu d'aquest ajuntament.

El mes de juny, la Junta Directiva de l'AAC es reuní amb el conseller de Cultura per tal d'informar de la constitució de la nova Junta. En aquesta reunió se li van explicar els objectius de la nova etapa que es va iniciar fa un any, dirigits bàsicament a continuar i assolir les activitats iniciades per la Junta anterior: màster, categoria professional i presència de representants de l'AAC als tribunals de concurs/oposició al Cos de Titulars Superiors, especialitat arxiviers.

També, una representació de la Junta Directiva es reuní, amb la mateixa finalitat, amb els presidents de l'Associació Catalana de Municipis i de la Federació Catalana de Municipis.

Els dies 22 a 25 de setembre, a Mèxic, tingué lloc la XXIX Conferència Internacional de la Taula Rodona dels Arxius (CITRA), a la qual va ser present l'AAC. Els principals temes tractats foren la necessitat, a causa dels canvis polítics i la irrupció de les noves tecnologies, de revisar la legislació arxivística, i la importància del lloc que haurien d'ocupar els arxius dins les estructures dels governs. També, hi hagué l'Assemblea General de CIA/SPA, en la qual es donà a conèixer als delegats de les associacions presents els projectes que està duent a terme el Comitè Executiu; es posà especial èmfasi en la redacció del codi de deontologia i en les actuacions a nivell europeu. Cal tenir en compte que l'AAC actua en representació de la resta d'associacions de l'Estat espanyol. En aquest sentit, l'AAC manté contactes periòdics amb la resta d'associacions per tal de fer arribar la informació i els acords de l'SPA, i també per recollir suggeriments que aquestes creguin pertinents.

El dia 27 de setembre, es va signar l'extensió del conveni entre el Port Autònom de Barcelona i l'AAC, que considera la incorporació d'un becari en les tasques d'organització de l'arxiu i la biblioteca de la institució.

El dia 30 de setembre, hi va haver, a Augsburg (Alemanya), la primera trobada de presidents d'associacions europees d'arxiviers, convocada per l'SPA del CIA. S'hi van analitzar un ampli ventall de temes, referits principalment a les formes de col·laboració i coordinació entre les associacions professionals, dins i fora de les estructures del CIA. Es dedicà especial atenció a l'elaboració de programes d'intercanvis professionals i als programes d'ajut a les associacions dels països de l'est d'Europa. Hi assistiren els presidents de les associacions d'Alemanya, Anglaterra, Àustria, Catalunya, Croàcia, Eslovàquia, Eslovènia, Flandes, Grècia, Holanda, Itàlia, Noruega, Polònia, República Txeca i Suïssa.

Finalment, cal destacar la participació de representants de l'AAC a les sessions de la "Mesa de Clasificación Nacional de archivos municipales", celebrades a Huelva i Girona i la representació, com és habitual, d'un membre de l'AAC en les sessions de la Comissió Nacional d'Avaluació i Tria de Documentació del Departament de Cultura.

Conveni amb la Diputació de Barcelona

En el marc del Conveni amb la Diputació de Barcelona, durant l'any 1993 s'han desenvolupat els projectes següents:

- Continuació del projecte d'organització d'arxius municipals del Bages.
- Elaboració d'un manual de condicions mínimes per a arxius municipals d'ajuntaments petits i mitjans.
- Elaboració d'unes directrius sobre les condicions que ha de reunir una aplicació informàtica per a un arxiu municipal petit o mitjà.
- Participació econòmica en el Màster d'Arxivística de Barcelona.
- Assessorament a la Diputació de Barcelona en afers diversos referits al nostre sector professional.

Creació i constitució de comissions AD HOC

S'ha constituït una comissió per a l'elaboració d'un diccionari català d'arxivística, i amb aquest objectiu s'han mantingut els primers contactes amb el TERMCAT del Departament de Cultura.

La Junta Directiva de l'AAC va aprovar la creació de la Comissió Assessora de Formació (novembre, 1993), per tal d'analitzar i d'elaborar el pla bianual de formació, i per assessorar en tots els temes generals de formació en què siguin requerits.

També es va crear un grup de treball per a l'elaboració del codi deontològic. Aquesta iniciativa respon a les directrius del SPA del CIA, que estimula la reflexió sobre aquesta matèria i l'aprovació de codis deontològics.

Jornades i congressos

Els dies 13, 14 i 15 de maig, tingueren lloc a Sabadell les IV Jornades d'Arxivística de Catalunya que, amb el títol "Informàtica i arxius" es van centrar en l'anàlisi i el debat de la incidència de la tecnologia informàtica en la creació, el tractament, la conservació i la difusió del patrimoni documental, i en la presentació de l'estat actual del sector, mostrant l'evolució i les perspectives de futur de les aplicacions informàtiques en l'àmbit de l'arxivística.

Aquestes IV Jornades mostraren l'estat actual de les relacions entre ambdues disciplines. La valoració sobre els seus aspectes formals i de contingut és altament positiva

en tots els sentits: el nombre d'inscrits superà les 275 persones i destacà tant l'alta participació d'arxivers catalans com de la resta de l'Estat. Això suposa, d'una banda, el reconeixement de les Jornades d'Arxivística a nivell estatal i, de l'altra, la seva consolidació com a important punt de trobada dels arxivers de les diferents comunitats autònomes. També, cal destacar els esforços dels responsables de l'organització de les IV Jornades i l'acte d'homenatge a la Fundació Bosch i Cardellach, en reconeixement a la seva tasca en la difusió del patrimoni documental, i també la col·laboració del personal de l'Arxiu Històric de Sabadell i dels responsables de l'Archivobus de Marsella del Consell General Bouches du Rhône.

També, l'AAC va col·laborar amb l'Institut Municipal d'Història de Barcelona per a la realització del III Congrés d'Història de Barcelona celebrat els dies 20, 21 i 22 d'octubre sota el títol "La Ciutat i el seu territori, dos mil anys d'història. Balanç historiogràfic d'una dècada".

D'acord amb el conveni de col·laboració establert entre l'AAC i la Diputació de Barcelona es va participar en les Jornades sobre Voluntariat i Associacions, organitzades pel Centre d'Estudis de Recursos Culturals de la Diputació de Barcelona i celebrades els dies 17 i 18 de novembre.

Finalment, els dies 18 i 19 de novembre van tenir lloc les Jornades d'Estudi de la Documentació d'Arquitectura i Urbanisme organitzades pel Col·legi Oficial d'Arquitectes de Catalunya, demarcació Girona, en col·laboració amb l'AAC.

Publicacions i fons bibliogràfic

Quant a les publicacions, s'ha editat el núm. 6 de la nostra revista tècnica *Lligall*, amb les ponències de les IV Jornades d'Arxivística de Catalunya, sobre Informàtica i Arxius, celebrades a Sabadell. I, també, el núm. 7, que es correspon al número ordinari de 1993, amb les seccions que li són pròpies (arxivística, experiències i informacions), i que conté, a més, l'article memòria dels primers vuit anys de l'AAC, i els debats i els actes complementaris de les Jornades suara esmentades.

Igualment, ha aparegut la publicació de connexió més directa amb el soci de l'AAC, el *Butlletí Informatiu*, amb la periodicitat de cinc números anuals (del 19 al 23) i les seccions usuals. Igualment, s'ha editat la tercera versió del *Directorí de l'AAC -1992*, que constitueix el número 5 de la col·lecció "Documents", amb la relació actualitzada dels socis fins al final de març de 1993. Afegim, encara, que ha vist la llum la traducció al català de l'obra de M. Roberge, *La gestió dels documents administratius*, editada conjuntament entre l'AAC i la Diputació de Barcelona.

Quant al fons bibliogràfic, s'han intensificat els intercanvis amb altres associacions estatals i estrangeres, seguint la línia iniciada anys enrera, amb una xifra total que s'apropa a la trentena. Els intercanvis establerts durant el 1993 han estat els següents:

- Universitat Autònoma de Barcelona.
- Associació d'Arxivers de Castella-Lleó.
- Associació de Bibliotecaris, Arxivers i Documentalistes de les Illes Balears.

- Associació d'Arxivers de Suècia.
- Departament d'Història Medieval de la Universitat de Saragossa.
- Associació de Diplomats i Alumnes de Biblioteconomia i Documentació de Castella-La Manxa.
- Arxiu Municipal de Sevilla.
- Associació d'Arxivers d'Astúries (AABADOM).
- Associació d'Arxivers d'Andalusia (AAA).

També, s'ha elaborat el document balanç de l'AAC (1985-1993), publicat a la revista *Lligall* i pendent de traducció a l'anglès per publicar-lo a la revista JANUS del CIA.

Activitats formatives i culturals

Les activitats formatives han estat centrades en la planificació de l'oferta anual de cursos d'especialització i en l'organització dels màsters en arxivística.

Pel que fa a la formació i el reciclatge, es van celebrar els cursos següents:

- Curs-taller de conservació de suports documentals (febrer, 1993). Hi van assistir vint-i-cinc alumnes i va tenir una durada de 21 hores. El curs va servir per proporcionar als alumnes els coneixements bàsics en relació amb la conservació i restauració dels suports documentals. Conclougué amb una conferència de la Sra. Danielle Neirink, conservadora general del servei tècnic de la Direcció dels Arxius de França, sobre els controls i la seguretat en els dipòsits d'arxiu.

- Curs bàsic de llatí medieval, realitzat durant els mesos de març i abril. Aquest curs va tenir una durada de 30 hores i fou impartit pel Dr. Laureà Pagarolas.

- Curs arxius, història local i acció cultural (desembre, 1993). Aquest curs fou impartit per diversos professionals i organitzat conjuntament entre l'AAC i la Diputació de Barcelona a través del Centre d'Estudis de Recursos Culturals, dins el marc del conveni establert entre l'AAC i la Diputació de Barcelona.

En relació amb les activitats culturals, l'AAC va iniciar el mes de desembre un torn de visites comentades a arxius i a instal·lacions relacionades amb el món arxivístic. Així, el dia 18 de desembre es va visitar l'Arxiu d'Històries Clíniques de l'Hospital de la Vall d'Hebron.

Màsters en arxivística

Durant els dies 27 de juny, 1 de juliol i 22, 27 i 28 de setembre es van efectuar les sessions de lectura i defensa dels treballs presentats pels alumnes del II Màster en Arxivística de Barcelona per a l'obtenció del títol corresponent. El total de treballs presentats i aprovats entre la convocatòria de juny-juliol i setembre ha estat de vint-i-nou. Amb la celebració d'aquestes sessions s'acaba, de fet, l'activitat d'aquest II Màster, que s'havia iniciat el dia 3 de desembre de 1990.

Els dies 11 i 18 de gener es van inaugurar oficialment els mestratges en arxivística

de la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB) i de la Universitat de Girona, respectivament, i amb un total de 46 i 50 alumnes.

La sessió inaugural del III Màster en Arxivística de Barcelona tingué lloc l'11 de gener a l'Arxiu de la Corona d'Aragó, amb una conferència pronunciada pel Dr. Udina sobre la història i els continguts de l'arxiu on se celebrà l'acte. Pel que fa a la sessió inaugural del I Màster en Arxivística de Girona, se celebrà el dia 18 de gener i amb una conferència pronunciada pel Dr. Joaquim Nadal, catedràtic d'Història de Catalunya de la Universitat de Girona, sota el títol "Història dels arxius i arxius de la història".

El 21 de maig i el 7 de juny, van concloure el primer curs del III Màster en Arxivística de Barcelona, organitzat per la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB) a través de l'Institut Universitari d'Estudis Medievals, l'AAC i la Direcció General de Patrimoni Cultural, i el I Màster en Arxivística de Girona, organitzat per la Universitat de Girona (UdG) i l'AAC. La conferència de l'acte de cloenda fou realitzada pel Sr. Josep M. Pons i Guri. Tanmateix, el darrer trimestre de l'any es va iniciar el segon curs d'ambdós màsters.

En relació amb el I Màster en Arxivística a la ciutat de Lleida, es van continuar les converses, iniciades per l'anterior Junta Directiva, amb la Universitat de Lleida (UdL) amb la voluntat de celebrar un màster amb idèntics continguts que els dos anteriors. Aprovada la proposta de la UdL, s'obrí el període de matriculació per a l'inici de les seves activitats pel gener de 1994. L'acte inaugural d'aquest màster fou el dia 17 de gener. Aquest acte va consistir, bàsicament, en una conferència a càrrec del Dr. Julio Valdeón, sobre el tema "La memòria històrica y los archivos".

Cal dir, que la Facultat de Lletres de la UdL ha acollit i preparat amb gran entusiasme aquesta nova edició del Màster, a la qual han estat admesos una quarantena d'alumnes. Les classes acadèmiques es desenvoluparan durant els cursos acadèmics de 1993-1994 i 1994-1995.

Aquest fet consolida el Màster en Arxivística com a estudi propi conduent al títol acreditatiu a tres universitats catalanes.

Support, assessorament i status professional

Durant aquest any, s'han elaborat tres informes sobre les condicions tècniques i professionals que han de regir en un arxiu municipal. Aquests informes han estat dirigits als arxius municipals dels ajuntaments de Valls, l'Escala i Cassà de la Selva.

També, i com ja és habitual, s'ha comptat amb la presència de representants de l'AAC en els tribunals per valorar les proves d'accés a places d'arxiviers dels arxius municipals dels ajuntaments de Lloret de Mar, Sabadell, Reus i Girona.

Un altre projecte aprovat per la Junta Directiva durant el 1993 fou l'elaboració d'un directori d'empreses. Aquest directori pretén informar els arxiviers dels serveis que poden ésser oferts pel sector empresarial especialitzat en el camps següents: conservació, restauració, equipaments, informàtica, microfilmació, material fungible i d'oficina, organització d'exposicions, serveis generals, sistemes de seguretat i higiene i de transports.

Així mateix, un altre esforç iniciat per la Junta Directiva de l'AAC ha estat potenciar la Borsa de Treball com a instrument que canalitzi les possibles ofertes de treball que arribin a l'AAC. En aquest sentit, s'ha procedit a una actualització de les dades de les persones interessades a figurar-hi.

Finalment, i per acabar, s'han realitzat algunes actuacions encaminades a potenciar la figura de l'arxiver com a professional especialitzat en el tractament i la gestió de la documentació; com també, s'han signat alguns convenis, anteriorment esmentats, amb institucions, pels quals l'AAC aporta el seu assessorament professional a diversos projectes d'organització d'arxius.